

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 22.februara 2021. godine
Br.ref.:RK1711/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI44/20, KI83/20 i KI102/20

Podnosilac

Besnik Kavaja

**Ocena ustavnosti rešenja [Ac. br. 1496/2020] od 29. aprila 2020. godine
Apelacionog suda i presude [GSK-KPA-A-005/19] od 11. marta 2020.
godine Vrhovnog suda**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahteve je podneo Besnik Kavaja iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa advokat Teki Bokshi u pogledu zahteva KI44/20.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje [Ac. br. 1496/2020] od 29. aprila 2020. godine Apelacionog suda i presudu [GSK-KPA-A-005/19] od 11. marta 2020. godine Vrhovnog suda.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su mu, prema navodima podnosioca zahteva, povređena prava zagaranovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 1 Protokola br. 1, članom 6. [Pravo na pravično suđenje], članom 13. [Pravo na delotvoran pravni lek] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).
4. U isto vreme, podnosilac je u svom zahtevu KI44/20 tražio od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da uvede privremenu meru, kojom će odlučiti *“se spreči Kosovsku Agenciju za upoređivanje i verifikaciju imovine da me udalji iz stana, sve dok se ne reši ovaj zahtev”*.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane], stavovima 1 i 7, Ustava, članu 22. [Proesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 25. februara 2020. godine, podnosilac je podneo zahtev KI44/20 Sudu.
7. Dana 2. marta 2020. godine, predsednica Suda je za slučaj KI44/20 imenovala sudiju Remzije Istrefi Peci za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama Hajrizi (predsedavajuća), Gresa Caka Nimani i Safet Hoxha.
8. Dana 6. marta 2020. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosioca zahteva o registraciji zahteva KI44/20.
9. Dana 9. marta 2020. godine, Sud je obavestio Kosovsku agenciju za upoređivanje i verifikaciju imovine (u daljem tekstu: KAUVI) o registraciji zahteva KI44/20.

10. Dana 2. aprila 2020. godine, zastupnik podnosioca zahteva je preko elektronske pošte podneo Sudu podnesak.
11. Dana 1. juna 2020. godine, podnosilac je podneo zahtev KI83/20.
12. Dana 12. juna 2020. godine, predsednica Suda je naložila spajanje zahteva KI83/20 sa zahtevom KI44/20.
13. Dana 16. juna 2020. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o spajanju zahteva KI44/20 i KI83/20.
14. Dana 25. juna 2020. godine, podnosilac je podneo zahtev KI102/20.
15. Dana 1. jula 2020. godine, Sud je obavestio Apelacioni sud i KAUVI o registraciji i spajanju zahteva KI44/20 sa zahtevom KI83/20.
16. Dana 2. jula 2020. godine, predsednica Suda je naložila spajanje zahteva KI102/20 sa zahtevima KI44/20 i KI83/20.
17. Dana 6. jula 2020. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji i spajanju zahteva KI102/20 sa zahtevima KI44/20 i KI83/20.
18. Dana 6. jula 2020. godine, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji i spajanju zahteva KI102/20 sa zahtevima KI44/20 i KI83/20.
19. Dana 12. avgusta 2020. godine, Sud je obavestio KAUVI o registraciji i spajanju zahteva KI102/20 sa zahtevima KI44/20 i KI83/20.
20. Dana 12. avgusta 2020. godine, Sud je dostavio dopis podnosiocu zahteva i tražio od njega da podnese rešenje Apelacionog suda.
21. Dana 19. avgusta 2020. godine, KAUVI je podneo Sudu svoje komentare u vezi sa zahtevima.
22. Dana 24. avgusta 2020. godine, podnosilac zahteva je podneo Sudu tražena dokumenta.
23. Dana 10. februara 2021. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

24. Dana 5. novembra 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo Sudu zahtev, koji je registrovan pod brojem KI198/19.
25. Dana 16. januara 2020. godine, Sud je odlučio da se zahtev KI198/19 proglasi neprihvatljivim, jer nije bio *ratione temporis* u skladu sa Ustavom.

26. Na osnovu priloženih dokumenata, predmet spora je stan koji se nalazi u Prištini, na adresi Sunčani Breg, ulaz III, 2. sprat, broj 13, koji je bio u vlasništvu Energetske korporacije Kosova – EKK-a.
27. EKK je dodelio ovaj stan na korišćenje svojim radnicima i samu osporenu imovinu su u različitim vremenskim periodima posedovala dva radnika EKK-a.
28. Tokom juna 1999. godine, radnik EKK-a, sa inicijalima R. S., je pokrenuo postupak pred Komisijom za stambena i imovinska pitanja (u daljem tekstu: KSIP), za utvrđivanje vlasništva i preseljenje osobe koja je zauzela stan. Zahtev je kod KSIP-a registrovan kao zahtev sa brojem [DS 002009].
29. U isto vreme, drugi radnik EKK-a, sa inicijalima XH.G., je za istu spornu imovinu takođe podneo zahtev [DS 003164] za utvrđivanje vlasništva pred KSIP-om.
30. Dana 30. aprila 2005. godine, KSIP je, odlukom [HPCC/D/180/2005/A&C], usvojio zahtev kategorije C radniku EKK-a sa inicijalima R.S. i odlučio da mu dodeli u posed spornu imovinu. Što se tiče zahteva [DS 003164] radnika EKK-a sa inicijalima XH.G. odbio je njegov zahtev kategorije A, gde je istakao: *“podnosioci nikada nisu sklopili ugovor o korišćenju ili zakup sa javnim stambenim preduzećem i nikada nisu dobili posed nad stanom”*.
31. Nakon ove odluke, radnik EKK-a, sa inicijalima R.S., je preminuo i njega je nasledila njegova supruga, udovica, D.S.
32. Dana 25. oktobra 2005. godine, M.H.K., brat podnosioca zahteva, kao kupac, zaključio je ugovor o kupoprodaji predmetnog stana sa udovicom D.S., kao prodavac, koji je overen u Opštinskom sudu u Prištini pod brojem Vr. br. 83388/2005 dana 25.10.2005. godine.
33. Dana 18. novembra 2005. godine, putem ugovora o poklonu, brat podnosioca zahteva M.H.K. je ugovorom o poklonu preneo spornu predmetnu nepokretnost u vlasništvo podnosioca zahteva.
34. U međuvremenu, unutar zakonom propisanog roka od 30 dana, radnik EKK-a sa inicijalima XH.G. je uložio žalbu na odluku [HPCC/D/180/2005/A&C] od 30. aprila 2005. godine KSIP-a.
35. Dana 11. decembra 2006. godine, KSIP je, odlukom [HPCC/REC/85/2006/C], usvojio zahtev kategorije A [DS 003164] radnika EKK-a sa inicijalima XH.G. i preinačio odluku Komisije [HPCC/D/180/2005/A&C] od 30. aprila 2005. godine.
36. KSIP je, odlukom [HPCC/REC/85/2006/C] od 11. decembra 2006. godine, između ostalog, istakao: *“Komisija je u svojoj odluci HPCC/D/180/2005/A&C od 30. aprila 2005. godine, odlučila da odbije zahtev kategorije A br. DS003164 na osnovu toga što Podnosilac nije uspeo da sklopi ugovor o korišćenju sa Javno Stambenim Preduzećem ("JSP") i da usvoji zahtev kategorije C br. DS002009. Nakon obaveštenja o odluci Komisije, Podnosilac A, kao stranka koja traži, je podneo zahtev za ponovno razmatranje unutar*

roka od 30 dana. Stranka koja traži tvrdi da je ušao na zatraženu imovinu nakon što je primio odluku o odvajanju od JSP-a. Stranka koja traži takođe tvrdi da je podnela zahtev da sklopi ugovor o korišćenju sa JSP-om, ali je sprečena u tome na osnovu diskriminacije. Kao dodatak, stranka koja traži, tvrdi da je bila u zatvoru tokom 1989. godine zbog političkih razloga i nakon što je pušten iz zatvora on je bio udaljen sa posla. Kao podršku za svoje tvrdnje, stranka koja traži je kao dokaz podnela priznanicu o zakupu, odluku o podeli i protokol o primopredaji ključeva stana od strane JSP-a. Direkcija je obavestila Podnosioca C o zahtevu za ponovno razmatranje, ali on nije uspeo da podnese odgovor. Komisija je pažljivo razmotrila dokaze koji su podneti i zaključila je da je potvrda o zakupu, koja je pozitivno potvrđena od strane Direkcije, pokazuje da je stranka koja traži platila zakup JSP-u za zatraženu imovinu. U ovim okolnostima, u slučajevima kada je Podnosilac A platio zakup a JSP primio novac, Komisija je ranije odlučila da se za Podnosioca A treba smatrati da je ispunio kriterijume da je postojao zahtev za korišćenje između podnosioca i JSP-a (vidi HPCC1D1223/2005/A&A u stavu 7 i HPCC/23S/2005 u stavu 10). Samim tim, zahtev iz kategorije A mora biti odobren. U ovim okolnostima Komisija treba da odredi odgovarajuća prava stranaka u vezi sa spornom imovinom u svetlu odgovarajućih odredbi UNMIK Pravilnika 2000/60, i posebno u članovima 3.3 i 4 istog”.

37. Odluka je postala *res judicata* 2006. godine.

Činjenice slučaja KI44/20 i KI83/20

38. Dana 27. septembra 2019. godine, Kosovska komisija za imovinske zahteve je, odlukom KPCC/D/COMP/01/2019, naložila da se (a) vlasništvo podnosioca zahteva kategorije „A“ u odnosu na potraživanu imovinu registruje u relevantnim javnim evidencijama; (b) svako drugo lice koje je nezakonito okupiralo imovinu napusti u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema ovog naloga; i (c) ako neko drugo lice koje je nezakonito okupiralo imovinu želi da se povinuje nalogu za napuštanje imovine u propisanom roku, biće proterano iz imovine.
39. KAUVI je preko obaveštenja o oslobađanju imovine, obavestio podnosioca zahteva da treba da oslobodi imovinu i preda KAUVI-u pre 28. februara 2020. godine.
40. Dana 18. novembra 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbeni zahtev zbog ometanja posedovanja, sa predlogom za meru bezbednosti protiv KAUVI-a pred Osnovnim sudom u Prištini (u daljem tekstu: Osnovni sud).
41. Dana 19. februara 2020. godine, Osnovni sud je, rešenjem [C. br. 3971/19], u potpunosti odbio zahtev podnosioca zahteva zbog ometanja posedovanja, a odbio je i, kao neosnovan, predlog za izricanje mere bezbednosti.
42. Podnosilac zahteva je izjavio žalbu na rešenje [C. br. 3971/19] od 19. februara 2020. godine Osnovnog suda, sa navodom o bitnoj povredi odredaba parničnog postupka, pogrešnom i nepotpunom utvrđivanju činjeničnog stanja,

pogrešnoj primeni materijalnog prava, sa predlogom da se žalba usvoji, kao osnovana, a pobijano rešenje preinači.

43. Dana 29. aprila 2020. godine, Apelacioni sud je, rešenjem [Ac. br. 1496/2020], odbio, kao neosnovanu, žalbu zastupnika podnosioca zahteva i potvrdio rešenje Osnovnog suda.

Činjenice slučaja KI102/20

44. Dana 18. novembra 2019. godine, podnosilac zahteva je uložio još jednu žalbu na odluku KSIP-a [HPCC/REC/85/2006] od 11. decembra 2006. godine, pred Vrhovnim sudom Kosova - Posebnoj komori za pitanja u vezi sa Kosovskom agencijom za upoređenje i verifikaciju imovine (u daljem tekstu: Vrhovni sud).
45. Dana 21. februara 2020. godine, podnosilac zahteva je podneo Vrhovnom sudu predlog za izricanje privremene mere bezbednosti.
46. Dana 11. marta 2020. godine, Vrhovni sud je, presudom [GSK-KPA-A-005/19], odbacio, kao nedozvoljenu, žalbu i predlog za izricanje privremene mere bezbednosti koji je podneo podnosilac zahteva, sa obrazloženjem da nije nadležan da razmatra i odlučuje o osporenoj odluci.

Navodi podnosioca

47. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da su mu osporenim odlukama povređena prava koja su zagarantovana članom 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 46. [Zaštita imovine] Ustava, kao i članom 1 Protokola br. 1, članom 6. [Pravo na pravično suđenje] i članom 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] EKLJP-a.
48. Podnosilac zahteva navodi da je KSIP njega i stranu R.S. isključio iz postupka, kršeći tako njegovo pravo na pristup pravdi sa obrazloženjem da, kako on tvrdi, nisu bili u mogućnosti da ospore odluku [HPCC/REC/85/2006] od 11. decembra 2006. godine KSIP-a, jer nije bio upoznat sa donošenjem predmetne odluke do 25. oktobra 2019. godine kada je obavešten da je Agencija za upoređivanje i verifikaciju imovine pokrenula postupak za sprovođenje odluka i pozvan da napusti stan.
49. U vezi s tim, podnosilac zahteva navodi da redovni sudovi nisu uzeli u obzir činjenicu da ga KAUVI nikada nije obavestio u vezi sa gore pomenutom odlukom KSIP-a i da mu je time povređeno pravo zagarantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.
50. On navodi da sud i „Habitat“ nemaju mandat da ga isele iz stana, jer navodi, da u stan nije ušao nasilno, već ima važeći ugovor i da je predmetnu imovinu stekao *„na osnovu legalnog i savesnog posedovanja u skladu sa lokalnom odredbom, zasnovanom na članu 22. Ustava“*, a da je preseljenje iz stana u suprotnosti sa članom 46. Ustava i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP-a.

51. Podnosilac zahteva ističe *“da sam stekao pravo na imovinu putem pravne radnje, ugovorom o kupoprodaji i poklonu, ali i održajem, kao savestan držalac kao u odredbama Zakona o osnovnim pravno-imovinskim odnosima SRJ kao i Zakona o imovini i ostalim stvarnim pravima. S druge strane, ukoliko je lice, g. Xh. G. bio diskriminisan, kako bi eliminisao posledice njegove diskriminacije ne može i ne bi trebalo ja da budem diskriminisan. Pomenutom treba odrediti potpunu nadoknadu, a ne da se stvaraju ove šokantne i diskriminišuće turbulencije prema meni”*. On navodi da je ignorisanjem primene gore navedenih odredaba diskriminisan.
52. Podnosilac zahteva dalje navodi da su Vrhovni sud i Habitat pogrešno i proizvoljno primenili relevantne zakonske odredbe, kršeći tako njegova prava zagarantovana Ustavom i EKLJP-om.
53. Što se tiče zahteva za privremenu meru, podnosilac zahteva traži od Suda zabranu izvršenja odluke [HPCC/REC/85/2006/C] od 11. decembra 2006. godine KSIP-a od strane KAUVI-a.
54. Na kraju, podnosilac zahteva traži da Sud da proglasi neustavnom odluku [HPCC/REC/85/2006/C] od 11. decembra 2006. KSIP-a, konačnu odluku KPCC/D/COMP/01/2019 Komisije za imovinske zahteve Kosova, rešenje Osnovnog suda [C. br. 3971/19] od 19. februara 2020. godine, rešenje Apelacionog suda [Ac. br. 1496/2020] od 29. aprila 2020. godine i presudu Vrhovnog suda [GSK-KPA-A-005/19] od 11. marta 2020. godine, zbog *„povrede ustavnih garancija“*.

Ocena prihvatljivosti zahteva

55. Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su propisani u Ustavu i dalje navedeni u Zakonu i Poslovniku.
56. U tom smislu, Sud se prvo poziva na član 113.1 i 113.7 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuje:

Član 113

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

57. Sud se dalje poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47 *[Individualni zahtevi]*

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48
[Tačnost podneska]

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori..

Član 49
[Rokovi]

Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]“.

58. U pogledu ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana; osporava akt javnog organa, odnosno rešenje Apelacionog suda [Ac. br. 1496/2020] od 29. aprila 2020. i presudu Vrhovnog suda [GSK-KPA-A-005/19] od 11. marta 2020. godine; naglasio je prava i slobode za koje tvrdi da su povređene; iscrpeo je sva pravna sredstva predviđena zakonom i podneo je zahtev u zakonskom propisanom roku.

59. Međutim, pored ovih uslova, Sud takođe treba da razmotri da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Tačnije, pravilo 39 (2) propisuje:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.”

60. Sud podseća da su u vezi sa slučajem podnosioca zahteva, sprovedena dva postupka:

a) postupak za odbijanje tužbe zbog ometanja posedovanja;

b) postupka sproveden pred Vrhovnim sudom.

61. Stoga, Sud će tokom ocene prihvatljivosti, ova dva postupka odvojeno razmatrati.

a) Postupak za odbijanje tužbe zbog ometanja posedovanja

62. U vezi sa ovim postupkom, Sud primećuje da se u suštini svi navodi podnosioca zahteva uglavnom odnose na povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6.

EKLJP-a. S tim u vezi, podnosilac zahteva se žali da su u njegovom slučaju sudovi pogrešno utvrdili činjenice i pogrešno tumačili zakon.

63. U vezi sa ovim navodima, Sud prvo ističe da se, po opštem pravilu, navodi o pogrešnom utvrđivanju činjenica i pogrešnom tumačenju zakona koje su navodno iznosili redovni sudovi odnose na područje zakonitosti i kao takvi, nisu spadaju u nadležnost Suda, te ih stoga, u principu, Sud ne može razmatrati (vidi, slučaj Suda br. KIO6/17, podnosilac zahteva: *L.G. i petoro drugih*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. oktobra 2016. godine, stav 36; slučaj KI122/16, podnosilac zahteva: *Riza Dembogaj*, presuda od 30. maja 2018. godine, stav 56; i KI49/19 podnosioci zahteva: *Limak Kosovo International Airport J.S.C., „Adem Jashari“*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. oktobra 2019. godine, stav 47).
64. Sud je u više navrata ponovio da nije njegova dužnost da se bavi činjeničnim ili zakonskim greškama koje su navodno počinili redovni sudovi (*zakonitost*), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti ustavnom zaštićena prava i slobode (*ustavnost*). On sam ne može da oceni zakon koji je doveo dotle jedan redovni sud da donese jednu umesto neke druge odluke. Da je drugačije, Sud bi postupio kao sud „četrtog stepena“, što bi rezultiralo prekoračenjem granica utvrđenih u njegovoj nadležnosti. Zapravo, uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, slučaj ESLJP-a, *García Ruiz protiv Španije*, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28; i vidi, između ostalog, slučajeve Suda: KI70/11, podnosilac zahteva: *Faik Hima, Magbule Hima i Besart Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine, stav 29; KIO6/17, citiran gore, stav 37; KI122/16, citiran gore, stav 57; i KI49/19, citiran gore, stav 48).
65. Sud je dosledno održavao ovaj stav, zasnivajući se na sudskoj praksi ESLJP-a, koja jasno kaže da nije uloga ovog Suda da preispituje nalaze redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava (vidi, slučaj ESLJP-a, *Pronina protiv Rusije*, presuda od 30. juna 2005. godine, stav 24; i slučajeve Suda KIO6/17, citiran gore, stav 38; KI122/16, citiran gore, stav 58; i KI49/19, gore citiran, stav 49).
66. Sud, međutim, ističe da sudska praksa ESLJP-a i Suda takođe utvrđuju okolnosti pod kojima bi trebalo napraviti izuzetke od ovog stava. ESLJP je naglasio da dok lokalne vlasti, odnosno sudovi, imaju primarnu dužnost da rešavaju probleme u vezi sa tumačenjem zakona, uloga Suda je da obezbedi ili verifikuje da su efekti ovog tumačenja kompatibilni sa EKLJP-a (vidi, slučaj ESLJP-a, *Miragall Escolano i drugi protiv Španije*, presuda od 25. maja 2000. godine, stavovi 33-39).
67. Shodno tome, iako je uloga Suda ograničena u pogledu ocene tumačenja zakona, on mora da obezbedi i preduzme mere kada se tvrdi da je sud „očigledno pogrešno primenio zakon“ u konkretnom slučaju i koji može rezultirati su „proizvoljnim zaključcima“ ili „očigledno neobrazloženim“ za podnosioca zahteva. (U vezi sa osnovnim principima u vezi sa tumačenjem i primenom očigledno pogrešnog zakona, vidi, između ostalog, slučaj Suda KI154/17 i 05/18, podnosioci zahteva: *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom*

odgovornošću „BARIBAS”, rešenje o neprihvatljivosti od 28. avgusta 2019. godine, stavovi 60 do 65 i tamo korišćene reference).

68. U tom kontekstu, Sud primećuje da se u okolnostima ovog slučaja suštinsko pitanje odnosi na navod podnosioca zahteva da nikada nije obavešten o donošenju odluke KSIP-a, pa je time sprečen da ospori ovu odluku i on navodi da je KAUVI svojim postupcima počinio čin ometanja posedovanja. Kao što je gore pomenuto, podnosilac zahteva navodi da su sudovi pogrešno i proizvoljno primenili zakonske odredbe. S druge strane, redovni sudovi su, nakon što su ocenili svaki dokaz posebno, zaključili da su tužbeni zahtev i predlog podnosioca zahteva za privremenu meru neosnovani. Redovni sudovi su dalje naglasili da nadležni organi, u ovom slučaju KAUVI, tokom vršenja svoje pravne aktivnosti ne vrše dela ometanja posedovanja.
69. Podnosilac zahteva dalje navodi da mu osporena odluka KSIP-a [HPCC/REC/85/2006/C] od 11. decembra 2006. godine nije dostavljena, međutim Sud utvrđuje da, iako podnosilac zahteva nikada nije bio strana u postupku koji želi da ospori i da nadležni organi nikada nisu bili dužni da ga obaveste o postupku u kome on nije učestvovao kao strana, ipak nije održiv navod podnosioca zahteva da nije bio obavešten o odluci KSIP-a, jer se to potvrđuje iz odgovora koji je poslao KAUVI, u kojem se navodi da su *„obe strane u postupku bile obavestene o odluci i da je 24. aprila 2007. godine kopija odluke poslata na imovinu sa namerom obaveštenja trenutnog korisnika, odnosno podnosioca žalbe”*.
70. Pored toga, Sud primećuje da su se redovni sudovi bavili svim navodima podnosioca zahteva, koji se odnose na (i) ometanje posedovanja; i (ii) predlog za meru bezbednosti.
71. Što se tiče navoda podnosioca zahteva, Osnovni sud je, svojim rešenjem [C. br. 3971/19] od 19. februara 2020. godine, između ostalog, istakao:

“Sud je u konkretnom slučaju utvrdio činjenično stanje i kao gore navedenom opisom došao do zaključka o neosnovanosti tužbenog zahteva oslanjajući se isključivo na okolnost da nadležni organi tokom vršenja svoje zakonske aktivnosti, ne izvršavaju akt ometanja posedovanja. Dakle, u ovom slučaju, neosnovanost tužbenog zahteva je određena iz činjenice da određene radnje u ovom slučaju, za koje tužilac tvrdi da se kvalifikuju kao akt ometanja posedovanja, preduzeti su od jednog nadležnog organa za takve radnje i do sada u nijednom postupku nije potvrđeno da su te radnje bile nezakonite. U konkretnom slučaju organ je postupio u okviru nadležnosti i odgovarajućim aktima prethodno je obavestio tužioca i naložio za oslobađanje imovine. Prema proceni suda, postupak tužene je pravičan i zakonit i u ovom slučaju, prema činjeničnom stanju utvrđenog od suda, tužiočevoj strani se ne može pružiti sudska odbrana sa predloženim sadržajem prema tuženoj sa referencama u materijalno-pravnim odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima iz člana 113 ovog zakona. Iz ovoga proizilazi da su postupci tužene preduzeti i u okviru svoje delatnosti, zakonom određeno i ne mogu se smatrati arbitrarni postupci i da se obavezuju da suzdrži svojih postupaka u

funkciji mandata jer doći će do nemoguće situacije izvršenja njenih obaveza koje su isključive odgovornosti određene zakonom, iz svih ovih gore navedenih razloga, odlučeno je kao u tački I. i II. izreke ovog rešenja“.

72. Rešavajući iste navode, Apelacioni sud je, svojim rešenjem [Ac. br. 1496/2020] od 29. aprila 2020. godine, između ostalog, istakao:

“Apelacioni sud nalazi da je pobijano rešenje u potpunosti pravično i zakonito i da shodno tome nije zahvaćeno povredom odredbi u vezi sa obrazloženjem rešenja, jer se obrazloženje rešenja u ovom slučaju odnosi upravo na odlučujuće činjenice, izvedene dokaze, ocenu dokaza i način na koji je sud zaključio da je tužbeni zahtev neosnovan.

U tom kontekstu, apelacioni sud ne prihvata tvrdnje punomoćnika tužioca zbog pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, jer su dokazi koje je izveo prvostepeni sud u potpunosti i objektivno utvrdili činjenično stanje, sa gore navedenim opisom. U ovom slučaju, kako je istakao prvostepeni sud, zaključak o neosnovanosti tužbenog zahteva zasnovan je isključivo na činjenici da „nadležni“ organi tokom vršenja delatnosti ne čine akt ometanja poseda, jer imaju svoju nadležnost nad na osnovu kojih donose svoje akte čija se zakonitost ocenjuje u odgovarajućem postupku, ali koji ne mogu biti predmet ocene u pogledu zakonitosti u postupku zaštite od ometanja posedovanja. U tom kontekstu, Apelacioni sud je u potpunosti prihvatio zaključak prvostepenog suda, ali ne i deo obrazloženja tog suda, citiraj stranicu 4 „prema oceni suda, postupanje tuženog je pravično i zakonito ... „.

Apelacioni sud je prihvatio meritorni zaključak slučaja, ali ne s obrazloženjem da su postupci tuženog pravični i zakoniti, već sa obrazloženjem da postupci tuženog ne predstavljaju čin ometanja poseda, a da li su te radnje ili ne pravične i zakonite tuženog može se utvrditi u drugom sudskom postupku.

Dakle, u ovom slučaju, osnovanost tužbenog zahteva se određuje činjenicom da je određene radnje u ovom slučaju za koje tužilac tvrdi da se kvalifikuju kao čin ometanja poseda preduzelo telo osnovano zakonom koje ima određeno područje delatnosti, uključujući pitanje oslobađanja imovine, stoga se ne mogu kvalifikovati kao radnje koje uključuju elemente ometanja posedovanja.”

73. Shodno tome i kao što je prethodno razrađeno, Sud primećuje da su svi redovni sudovi zaključili da su radnje koje je preduzeo KAUVI zakonite, jer je ovo telo osnovano zakonom koje ima određeno polje delovanja koje uključuje i pitanje oslobađanja imovine, te da preduzete radnje ne predstavljaju čin ometanja posedovanja.
74. S tim u vezi, Sud smatra da su redovni sudovi razmatrali i obrazložili navode podnosioca zahteva u vezi sa ometanjem posedovanja i da se postupci pred sudovima u okolnostima ovog slučaja ni na koji način nisu pokazali kao nepravični ili proizvoljni.

75. S tim u vezi, da bi se izbegli nesporazumi podnosioca zahteva, treba imati na umu da „pravda“ koja se zahteva članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a nije „suštinska“, već „proceduralna“ pravda. U praktičnom smislu, i u principu, to se izražava u kontradiktornom postupku, gde se strane saslušavaju i postavljaju pod istim uslovima pred Sudom (vidi, s tim u vezi, slučajevi Suda br. KI42/16 podnosilac zahteva: *Valdet Sutaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. novembra 2016. godine, stav 41 i druge tamo pomenute reference; i KI49/19, gore citiran, stav 55).
76. Sud takođe ponavlja da član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a ne garantuje nikome povoljan ishod u sudskom postupku, niti predviđa da Sud dovodi u pitanje primenu materijalnog prava od strane redovnih sudova u građanskom sporu gde uglavnom jedna od strana dobija, a druga gubi (vidi, slučajeve Suda KI118/17 podnosilac zahteva: *Šani Kervan i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. januara 2018. godine, stav 36; KI49/19, gore citiran, stav 54; i KI99/19, podnosilac zahteva: *Persa Raičević*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. decembra 2019. godine, stav 48).
77. Prema tome, u ovim okolnostima, na osnovu gore navedenog i uzimajući u obzir navode podnosioca zahteva i činjenice koje je on izneo, Sud, zasnivajući se i na standarde postavljene u svojoj sudskoj praksi u sličnim slučajevima i sudskoj praksi ESLJP-a, nalazi da podnosilac zahteva ne dokazuje i ne potkrepljuje u dovoljnoj meri svoj navod o povredi osnovnih prava i sloboda zagarantovanih članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.
78. Na kraju, Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi povredu svojih prava zagarantovanih članovima 24. i 46. Ustava i članom 1. Protokola br. 1 i članom 13. EKLJP-a, ali bez razrade i obrazloženja kako su i zašto povređena njegova prava zagarantovana ovim članovima Ustava i EKLJP-a (vidi, slučaj KI 67/16, podnosilac zahteva: *Lumturiye Voca*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. januara 2017. godine, stav 128; KI172/18, podnosilac zahteva: *Arbër Kryeziu, vlasnik „Al-Petrol“ Sh.pk*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. januara 2020. godine, stav 65).
79. U skladu sa svojom konsolidovanom sudskom praksom, Sud dalje ističe da nezadovoljstvo podnosioca zahteva ishodom postupka od strane redovnih sudova, odnosno odlukama Apelacionog suda i Osnovnog suda, ili samo pominjanje članova Ustava, samo po sebi ne može pokrenuti verodostojan navod o ustavnoj povredi. Kada se navode takve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju pružiti potkrepljene navode i uverljive argumente (vidi, *mutatis mutandis*, *Mezotur - Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, ESLJP, presuda od 26. jula 2005., stav 21; i vidi, takođe slučaj KI56/17, podnosilac zahteva: *Lumturiye Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 42).
80. Shodno tome, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio navode da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravilni ili proizvoljni i da su osporenim odlukom povređena prava i slobode zagarantovane Ustavom i EKLJP-om.

b) Postupak sproveden pred Vrhovnim sudom

81. U vezi sa ovim postupkom, Sud primećuje da se navodi podnosioca zahteva o povredi prava na pravično suđenje odnose na način na koji je Vrhovni sud primenio zakonske odredbe, posebno žaleći se da Vrhovni sud nije razmotrio slučaj iznet pred njim žalbom.
82. S tim u vezi, Sud podseća da je Vrhovni sud presudom [GSK-KPA-A-005/19] obrazložio svoju odluku, utvrđujući da nije nadležan da razmatra i odlučuje o ovoj stvari. Između ostalog, u svojoj odluci je istakao:

”U skladu sa članom 2.7 UNMIK-ove Uredbe br. 1999/23 od 15. novembra 1999. godine, konačne odluke Komisije su obavezujuće i ne podležu preispitivanju bilo kog drugog sudskog ili upravnog tela na Kosovu. Ožalbena odluka HPCC/REC/85/2006 je konačna i pravosnažna i shodno članu 2, stav 7, gore pomenute Uredbe br. 1999/23, na nju se ne može uložiti žalba, čak ni prema UNMIK uredbi br. 2000/60 jer odredbe ove dve uredbe ne predviđaju redovno ili vanredno pravno sredstvo kojim bi se osporile konačne odluke KSIP-a.”

83. Sud dalje primećuje da je Vrhovni sud dao odgovor podnosiocu zahteva na osnovu gore pomenute Uredbe UNMIK-a, gde se prema njoj, nakon odlučivanja drugostepenom odlukom, rešeni slučaj tretira „res judicata“, jer prema članu 2.5., te uredbe u pitanjima stambene imovine, nadležnost lokalnih sudova je bila isključiva, dok komisija ima isključivu nadležnost da rešava kategorije zahteva navedene u članu 1.2 ove uredbe. Vrhovni sud se takođe osvrnuo na slučaj KI104/10 Ustavnog suda, u vezi sa konačnim odlukama Komisije za imovinske zahteve.
84. S tim u vezi, Sud ističe da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi činjeničnim ili zakonskim greškama (zakonitost), koje je navodno počinio Vrhovni sud ili bilo koji drugi niži sud, osim i ako je povredio ustavom zaštićena prava i slobode (ustavnost). Sud dalje ponavlja da prema Ustavu nije njegova dužnost da deluje kao sud „četvrtog stepena“ u odnosu na odluke koje donose redovni sudovi. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj, *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, presuda ESLJP-a od 16. septembra 1996., paragraf 65, slučaj *Khan protiv Ujedinjenog Kraljevstva* br. 35394/97, ESLJP, presuda od 4. oktobra 2000. godine, stav 34, vidi, takođe slučaj KI70/11, podnosilac zahteva: *Faik Hima, Magbule Hima i Besart Hima*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).
85. Sud primećuje da je obrazloženje Vrhovnog suda jasno i potkrepljeno i nakon razmatranja svih postupaka, Sud takođe utvrđuje da postupci pred redovnim sudovima nisu bili nepravilni ili proizvoljni (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj *Shub kundër Litanisë*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).
86. Sud podseća da sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom odluka redovnih sudova ili pominjanjem članova Ustava nije dovoljna za utvrđivanje ustavne povrede. Kada se navode takve povrede Ustava, podnosilac zahteva mora da pruži obrazložene navode i uverljive argumente (vidi, rešenje o

neprihvatljivosti od 10. februara 2015. godine, *Abdullah Bajqinca*, KI136/14, stav 33).

Zaključak

87. Kao rezime, Sud ocenjuje da je zahtev podnosioca, u pogledu dva sprovedena postupaka, treba da se proglasi neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa pravilom 39(2) Poslovnika.

Ocena zahteva za privremenu meru

88. Sud primećuje da podnosilac zahteva traži od Suda da uvede privremenu meru, da se ne izvrše odluke sudova i KSIP-a do konačnog odlučivanja Suda.
89. Kako bi usvojio privremenu meru, u skladu sa pravilom 57 (5) Poslovnika, Sud treba da utvrdi:

“(5) Ukoliko strana koja zahteva privremene mere, nije predočila neophodno da to pokaže, Sud odbija zahtev za privremenu meru.”

90. Kao što je već zaključeno, zahtev podnosioca je očigledno neosnovan, na ustavnim osnovama, stoga, i zahtev podnosioca za privremenu meru treba da se odbije.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava i pravilima 39 (2), 57 (5) i 59 (2) Poslovnika, dana 10. februara 2021.godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona, i
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Remzije Istrefi Peci

Predsednica Ustavnog suda

Arteta Rama-Hajrizi